

80 ÉVES LETT

I.

KOSTYÁL KÁLMÁN 80

Hegedűművész. Budapesten született 1943. január 2-án. Tanulmányait 1961 és 1967 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola hegedűművész-tanári szakán, Simor András, Kovács Dénes és Ney Tibor növendékeként végezte. 1962-ben részt vett a Liszt Ferenc Kamarazenekar megalapításában, a zenekarnak szólamvezetőként 2004-ig volt tagja (1976-tól főállásban). 1964 és 1971 között a Postás Szimfonikus Zenekar koncertmestere, 1971-től 1974-ig az Állami Hangversenyzenekar tagja. 1999-től a Miskolci Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti Intézetében tanított, 2001-től a Győri Egyetemen is tanít. A Liszt Ferenc Kamarazenekarral 56 államban koncertezett, 300 hanglez- és filmfelvételt készített (részben szólístaként is) a Hungaroton, a CBS, a Sony, az Erato, a Teldec, a Denon és más cégek részére. A Liszt Ferenc Kamarazenekar tagjaként Bartók Béla-Pásztory Ditta-díjat kapott.

[Zempléner Musik Festival 2002 Kammerkonzert mit Kálmán Kostyál und Gabriella Brezóczi](#)
(1:07:57)

Ludwig van Beethoven: [00:01](#) G-dúr szonáta, op. 79, No.25, II. Andante

Ludwig van Beethoven: A-dúr szonáta, op. 47 „Kreutzer”

[02:59](#) Adagio sostenuto – Presto; [14:20](#) Andante con Variazioni; [29:37](#) Finale. Presto

César Franck: A-dúr szonáta hegedűre és zongorára [36:53](#) Allegretto moderato; [42:36](#) Allegro
[50:40](#); Recitativo – Fantasia; [57:09](#) Allegretto poco mosso

II. LENCSÉS LAJOS

(Dorog, 1943. január 18.) oboaművész-tanár

[TELJES LEJÁTSZÁSI LISTA MEGTEKINTÉSE](#) (150 Youtube felvétel)

Zenei tanulmányait a Bartók Béla Konzervatóriumban és a budapesti Zeneakadémián kezdte, majd a párizsi Conservatoire National Supérieur de Musique et de Danse-ban folytatta Étienne Baudo osztályában, és Pierre Pierlot nyári akadémiáján vett részt Nizzában. 1968-ban megnyerte a Genfi Nemzetközi Zenei Előadói Versenyt, majd 1971-ben a Stuttgarti Rádió Szimfonikus Zenekarának első oboaművészevé nevezték ki, ami megalapozta szólókarrierjét. Emellett oboán és angolkürtön is játszik.

Sergiu Celibidache, Karl Münchinger, Sir Neville Marriner, Christoph Eschenbach és Jean-Pierre Rampal koncert- és kamarazenészeként számos országban, Európában, az Egyesült Államokban és Japánban is meghívták mesterkurzusok megtartására.

Lemezfelvételi tevékenysége jelentős: több mint 50 felvételt készített. Richard Strauss, Francis Poulenc, Benjamin Britten, Domenico Cimarosa, Antonio Pasculli... legfontosabb művei a hangszerre, de kevésbé ismert versenyművek és szonáták is, különösen a 20. századból: Charles Koechlin, Guy Ropartz, Henri Dutilleux, Nino Rota, Johannes Wenzeslaus Kalliwoda... Olyan magyar zeneszerzőknek is bajnoka, mint Balassa Sándor, Hidas Frigyes és Soproni József. Mindez hozzájárult az oboa repertoárjának megújulásához. Számos felvételét díjazták (Diapason d'Or 1990, "Choc" du Monde de la Musique stb.). Repertoárja a barokktól a kortárs zenéig terjed.

FITTLER KATALIN
LENCSES LAJOS (2013)¹

2013 januárban töltötte be 70. évét az oboaművész, akiben – mint tavaly egy beszélgetésben elmondta – mindmáig megmaradt a művészetek iránt nemcsak a fogékonyság, hanem az állandó éhség is. Eddigi életútja Dorogtól Stuttgartig ívelt, fő állomásait Budapest és Párizs jelentette, ahol felsőfokú oboatanulmányait végezte. Párizsban Étienne Baudo növendéke volt, s miután egy ösztöndíj jóvoltából részt vett Nizzában Pierre Pierlot nyári mesterkurzusán, külföldön próbált szerencsét. Manapság nem ritka az ilyesmi – annál feltűnőbb volt a '60-as években! Mariban a Filharmónia Hungarica tagja lett, majd – miután 1968-ban megnyerte Genfben a nemzetközi versenyt - 1971-ben sikeresen pályázta meg a Stuttgarter Rádió Szimfonikus Zenekarának szóló oboista állását. Főállását tekintve tehát zenekari játékos volt, amellet azonban szívesen lépett fel (többnyire versenyművekben) szólolistaként – s főként: gyakran vállalkozott hangfelvételek készítésére. Elismerésre méltó a diszkográfiája, félszázat meghaladó felvétel-számmal (természetesen játszott hangszere közeli rokonain: angolkürtön és oboa d'amorén is). Gyakran stuttgarter zenekarának szólójátéka, de készített felvételeket a Pforzheimi Kamarazenekarral csakúgy, mint a Berliini Rádió Szimfonikus zenekarával, s az utóbbi évtizedekben magyar együttesekkel is (Liszt Ferenc Kamarazenekar, Budapesti Vonósok).

„Én nem akarok muzsikálás közben senkivel sem veszekedni” – ezzel a figyelemreméltó címmel jelent meg egy beszélgetés a 60 éves művésszel, amelyből kiderül: a fúvós kamarazene-től (bizonyára saját keserű tapasztalataiból kiindulva) a fúvós-kollégákkal való konfrontáció veszélye tartotta távol, ugyanakkor nem idegenkedett a ritka összeállítású művek megszólaltatásától (oboa-hárfa lemezeken is közreműködik), s ha alkalma nyílt, szívesen játszott vonósokkal (oboa-együtteseket vagy -ötösöket).

Amióta (a '90-es évek kezdetétől) rendszeres(ebb)en hazajár, kapcsolatba került mind előadóművészként, mind pedig pedagógusként hazai muzsikusokkal.

A 70. születésnap kivételes koncertet eredményezett, ami több szempontból is igényli a krónikás megörökítő munkáját.

Immár 15 éve, hogy Budatétény (és környéke) kamarazene kedvelő lakói különleges helyszínen hódoljanak szenvedélyüknek, a Vojnovich-

¹ Első megjelenés: 2018/8.

Huszár Villában. A 19. század végén gróf Vojnovich Piroska számára épített vadászkastélyban a 20. század második harmadában polgárjogot nyert a zene: dr. Huszár Géza villájában a társadalmi összejövetelek keretében gyakran került sor házimuzsikálásra. Miután 1987-ben örökségként muzsikus-család lett a tulajdonosa, csakhamar kamarakoncertek és irodalmi estek sorozatának adott otthont.

A Fodor-családban apáról-anyáról a fiúkra szállt a Lencsés Lajos iránti rajongás. Ennek a kapcsolatnak ünnepélyes aktusa lett a március 2-i kamaraest.

A hallgatóság nagy része az idősek generációjából került ki, de a nagyszülők közül többen unokáikkal érkeztek. S jelen voltak nyugdíjas muzsikuskok, egykori kollégák is jó páran. A legtöbben ismerősökként köszöntötték egymást, a szalon egykori házimuzsikálások légkörét idézte.

A háziasszony Fodor Júlia közvetlen hangú bevezetőjében elmondta: immár félévszázada, hogy férjével hallották Lencsés Lajost, s oboahangja lenyűgözte őket. A hegedűtanárnő ideálisként tartotta meg emlékezetében a „gömbölyű”, „sallangmentes” hangokat, amelyeket olyan csillogó szappanbuborékként hasonlított, amelyekben „nem levegő van, hanem lélek”. Tetszetős kép, közérthető, nem igényel szakmai felkészültséget – alkalmas arra, hogy felfokozza a várakozást. Ezúttal a Fodor Kamaraegyüttes tagjaiból kerültek ki az oboaművész muzsikus-partnerei (a családtagokhoz gordonkásként Vámos Marcell társult).

Haydn D-dúr oboakvintettje, majd Drusheczy g-moll, Mozart F-dúr (K.370) és Lickl C-dúr oboakvartettje csendült fel előadásukban, majd ráadásként kibővített vonóegyüttessel Dittersdorf muzsikáját hallhattuk.

Lencsés Lajos oboahangja minden várakozásnak megfelelt. Öröm érezni azt az aktív zenélőkedvet, ami a korát meghazudtoló művészből árad. Mindvégig érződött „különállása” a vonós-közegben, ez par excellence szólista-attitűdjéből adódik. Nyilvánvalóan elégedett volt muzsikus-társaival, akik a muzsikusrangjának megfelelő figyelemmel (s a velejáráó felkészüléssel) becsülték meg a közös muzsikálás lehetőségét.

Szaladt az idő, tartalmasan. A hallgatóságnak bizonyára ritka érdekességet jelent a művészek „testközelsége”, s a koncerttermek rendszeres látogatói is könnyen alkalmazkodnak a sajátos viszonyokhoz.

„A muzsika és az emigráció” – ezt a címet kapta a koncert, s amilyen provokatívnak (politikusknak) tűnik első látásra, szerencsére, olyan oldottan beszélt e témáról az oboaművész, megmutatva a mérleg mindkét serpenyőjét, a

„veszteség” – és „nyereség”-lehetőségeket. A nyelv, a haza és az identitás vesztesége kétségkívül tény – a másik oldalon azonban ott kecsegtet a szabadság lehetősége, az ismeretlenkénti megmérettetés kihívása (ennek folyamányaként belső késztetésként a „megmutatom, mire vagyok képes” gesztusa).

Közben – s főként utána – elgondolkodtam: nem lenne tanulságok nélkül való Strém Kálmán egykori elhíresült „Hol vannak a magyar vonósok?” kérdése mintájára felvetni: „Hol vannak a magyar oboisták?”. Vannak nagy pálya-elhagyók (Czidra László, a hazai régizenélés egyik legelső rangos alakja oboistaként diplomázott a Zeneakadémián, csakúgy, mint a slágerénekesként sztárrá avansált Koós János), és sokan a névtelenség középmezőnyében élik le életüket. Hány zenekarunk magyar oboistájának a nevét ismerjük, miközben cserélődnek a külföldi oboások például a Fesztiválzenekarban? Van-e országosan ismert alsó- és középfokú oboatanárunk? S kitekintéssel a jövőre: honnan kaphatnak kedvet a mai gyerekek, hogy az oboát válasszák hangszerüknek?

Milyen jó, hogy a „szakmai nyugdíj” nem kötelező. Mert így a hangszer-szeretet győzedelmeskedhet az életkor felett, s az oboajátékban megunhatatlan örömet találó művész időről-időre elementáris hatást tud gyakorolni mindenkori hallgatóságára. A hangfelvételeknek köszönhetően pedig befolyásolhatja a következő generációk ízlését, szépség-eszményét.

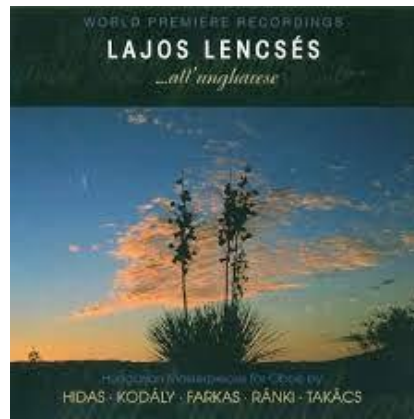
A kerekévfordulós születésnap alkalmából az ünnepelt (a Fodor-család felkérésének köszönhetően) megengedhette magának az ajándékozás gesztusát: művészetének „haszonélvezői” voltunk mindannyian, akik hallhattuk megunhatatlan oboajátékát Budatétényben.

Volt még egy mozzanat a hangversenyt követő meghitt légkörű, házias fogadás során, amelyet fontosnak tartok megörökíteni. „Ki ismeri a Serkenj fel-t?” – kérdezte halkán a házigazda, s láss csodát: egy pillanatra mintha felvillant volna a Kodály-megálmodta „Éneklő Magyarország”: pillanatok alatt kórossá verbuválódott a közönség, s a beszélgető ünnepelt arra kapta fel fejét, hogy dallal köszöntjük őt. Jó volt ebben a zenei köszöntésben részt venni – s remélhetőleg azok a gyerekek, akik tanúi voltak e spontán kórus-szerveződésnek, követni fogják felmenőik zene-közeli életmódját.

Ritkamód önző a jókívánság: további aktív pályát kívánok Lencsés Lajosnak – hogy még sokszor hallhassam. De menti az önzést, hogy mindezt zenekedvelők sokasága nevében teszem. S remélhetőleg példája arra készíti a fúvósokat, hogy

ne centi-vágással várják aktív pályájuk végét. Hiszen muzsikálni jó – aki nem hiszi, hallgassa Lencsés Lajost

VÁLOGATÁS LENCSÉS LAJOS LEMEZEIBŐL:

Works for timpani and orchestra

Georg Druschetzky
 Zoltán Rácz – timpani
 Lajos Lencsés – oboe
 Erdődy Chamber Orchestra
 Zsolt Szefcsik – leader
 conducted by
 György Vashegyi

CHARLES KOECHLIN

OEUVRES
 POUR
 HAUTBOIS
 HAUTBOIS D'AMOUR
 COR ANGLAIS

FÜR
 OBOE
 OBOE D'AMORE
 ENGLISCH HORN

LAJOS LENCSEŠ

SHOSHANA RUDIAKOV - PIANO
 MEMBRES - MITGLIEDER
 RADIO - SINFONIEORCHESTER
 STUTTGART

Contemporary
 Hungarian Oboe Concertos
 Fidas • Balassa • Soproni

Lajos LENCSEŠ - oboe
 Wolfgang WIPFELER - horn

SWR Stuttgart Radio
 Symphony Orchestra
 Budapest Strings

Conducted by
 Alvin GILBERT • Péter DRAVNOS

Meditation
 Hillborg | Janetz | Boon | Saugier

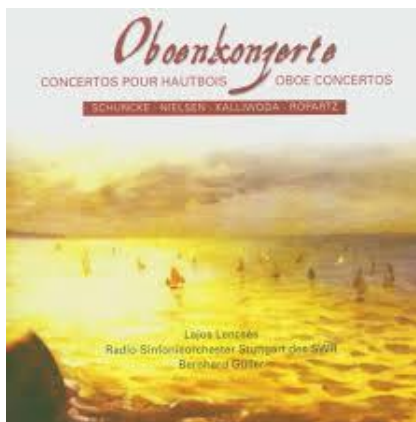

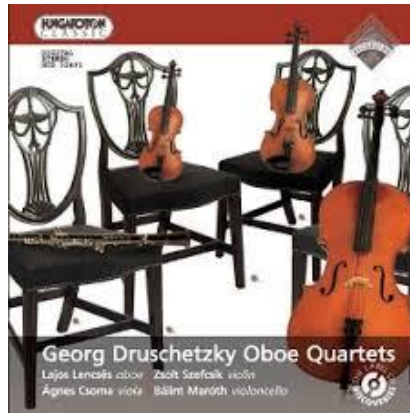
Lajos Lencsés, Oboe |
 R.S.O. Stuttgart | A. Zaaf
 Kammerorchester Arcata | P. Strub
 Württembergisches Kammerorchester Heilbronn | R. Ciocciaroni

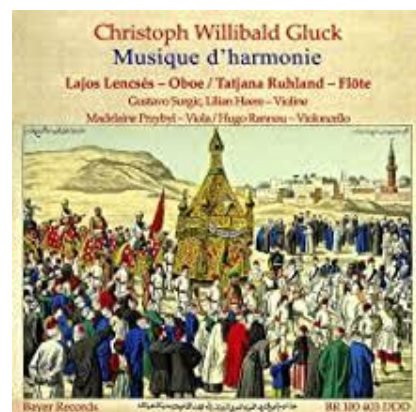
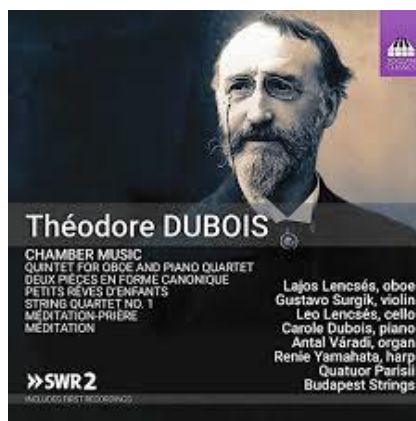
SWR

Recital
 Georg Philipp Telemann · François Davienne · Robert Schumann
 Charles Koechlin · Sándor Balassa · Pavo Pärt

Lajos Lencsés · Oboe & Oboe d'amore
Márta Ábrahám · Violin
Balázs Kálvin · Harpsichord

SWR
 CLASSIC

ANTONIO SALIERI
LA VENEZIANA
 KONZERTE · CONCERTOS
 LAJOS LENCSÉS · JÁNOS BALINT
 BUDAPEST STRINGS

CAPRICCIO

Suite
 Tanti Anni Prima
 Tangos
 Cuatro Estaciones Porteñas

ASTOR PIAZZOLLA

Contemplación e Danza

Lencsés
 Biancetto
 Kubiki

ORCHESTRE DE CHAMBRE NATIONAL
 DE TOULOUSE

CAPRICCIO

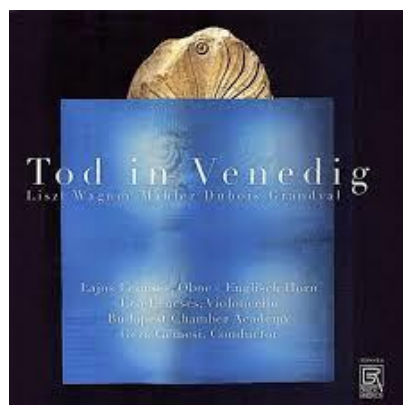
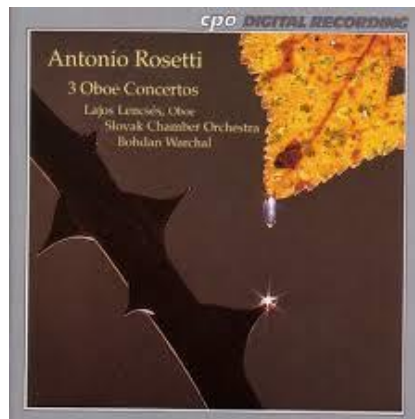
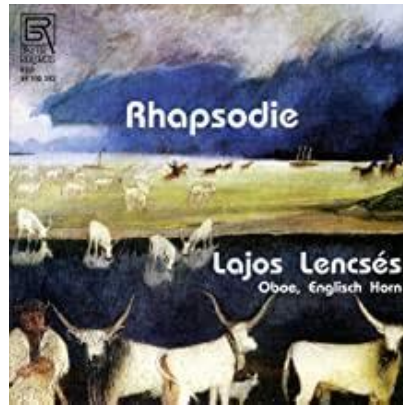
Classical Oboe · Lajos Lencsés
 Auer Oboes · Budapest Strings · Franz Liszt Kammerorchester

hänssler
 CLASSIC

SWR

Haydn · Mozart · Dittersdorf · Vanhal

LUDWIG AUGUST LEHRN: Oboe Concerto in C major Allegro con spirito 8'31 Adagio 3'28 Rondo 6'26		Romantic OBOE CONCERTOS MOZART - ALBINONI - HANDEL - BELLINI SACCH - MARCELLI - BISMOTTI - LEHRN
		Lajos Lencsés, oboe Kammerorchester Mannheim, Wolfgang Hofmann

DÍJAI

- A Magyar Érdemrend lovagkeresztje (2003)
- A Magyar Érdemrend tisztikeresztje (2004)